

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu

DWOiP-III.053.3.2022

Warszawa, 15 grudnia 2022 r.

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo do Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 października 2022 r. znak WZF.7043.11.2021.WK/TO, w sprawie wykorzystywania monitoringu w zakładach karnych i aresztach śledczych uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Służba Więzienna w podejmowanych działaniach kieruje się przede wszystkim zasadą zapewnienia w zakładach karnych i aresztach śledczych porządku i bezpieczeństwa, co należy do podstawowych zadań tej formacji, określonych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2022 r. poz. 655, z późn. zm.). Efektywna i skuteczna realizacja tego zadania polega m.in. na stosowaniu we wspomnianych jednostkach penitencjarnych systemu monitoringu.

Działania Służby Więziennej w ww. zakresie znajdują swoje podstawy w przepisach rangi ustawowej, a zatem spełniają standard konstytucyjny. Zgodnie z art. 73a§1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 22, z późn. zm.), zakłady karne mogą być monitorowane przez wewnętrzny system urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk, w tym przez system telewizji przemysłowej.

Należy zauważyć, że przywołany przepis wskazuje zarówno na możliwość monitorowania osób skazanych, jak i terenu jednostki penitencjarnej. Źródła zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku w zakładach karnych i aresztach śledczych mogą mieć różnorodny charakter i wynikać nie tylko z zachowania osadzonych, ale również innych osób przebywających na terenie tych podmiotów.

Dlatego też kkw nie wskazuje, że monitoring ma służyć tylko do obserwacji osób pozbawionych wolności, lecz generalnie do obserwacji tego, co dzieje się na terenie zakładu, a art. 73a § 2 kkw nie zawiera zamkniętego katalogu, gdzie – w przypadku

obserwacji skazanych – można prowadzić monitoring, ale wcale nie wynika z tego, że monitoring służy tylko do obserwacji zachowania skazanych.

Już w treści uzasadnienia projektu ustawy z 2009 r. można znaleźć takie zapisy:

„Monitoring pomieszczeń ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa zarówno jednostkom organizacyjnym Służby Więziennej, jak i osobom przebywającym na ich terenie. Ma on usprawnić działania funkcjonariuszy Służby Więziennej w zakresie adekwatnej interwencji mającej na celu zapobieżenie zaistnieniu wypadków nadzwyczajnych na terenie zakładu karnego lub aresztu śledczego” oraz „...jeżeli utrwalony obraz lub dźwięk zawierałby informacje wskazujące na popełnienie przestępstwa lub innego przewinienia, w tym przewinienia dyscyplinarnego, to w takim przypadku podlegałby wykorzystaniu w postępowaniu dowodowym, zgodnie z właściwymi przepisami”.

W zakładach karnych i aresztach śledczych w sposób nierozzerwalny przenikają się funkcje tych jednostek jako miejsc wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania oraz miejsc wykonywania pracy zawodowej przez funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej. Stosowanie monitoringu wizyjnego jest ukierunkowane w tych miejscach na zapewnienie bezpieczeństwa i porządku, a przy tym spełnia różnorodne funkcje – pozwala realizować kontrolę i nadzór nad sytuacją w jednostce, zmniejszyć liczbę zdarzeń nadzwyczajnych, umożliwić odtworzenie przebiegu zdarzeń, zapewnić możliwość nadzorowania kilku miejsc jednocześnie, zwiększyć dyscyplinę osadzonych, umożliwić identyfikację sprawcy oraz ofiary, czy uniemożliwić nawiązania nielegalnych kontaktów (w tym kontaktów, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej – „Funkcjonariuszom i pracownikom zabrania się utrzymywania innych niż wynikające z obowiązków służbowych kontaktów z osobami pozbawionymi wolności”).

Na podstawie art. 73a § 8 kkw, o stosowaniu monitorowania w określonych miejscach i pomieszczeniach decyduje dyrektor zakładu karnego, mając na celu zapewnienie porządku i bezpieczeństwa w zakładzie karnym. To dyrektor jednostki penitencjarnej, po analizie zagrożeń występujących na terenie danego zakładu karnego, wyznacza miejsca, rejony i pomieszczenia, które podlegać będą monitoringowi. Wszystkie działania podejmowane w ostatnim czasie przez Ministerstwo Sprawiedliwości i Służbę Więzienną mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej.

W związku z powyższym przepisy art. 73a kkw, w połączeniu z przepisami ustawy o Służbie Więziennej upoważniającymi do przetwarzania danych osobowych funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, stanowią wystarczającą podstawę do stosowania monitoringu wizyjnego obejmującego również zachowanie pracowników i funkcjonariuszy na terenie jednostek penitencjarnych.

Z wyrazami szacunku

Michał Woś

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/